

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ВАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ БОЮК

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 152. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 1-го липня 1936. — VOL. XLIV. No. 152. Jersey City, N. J., Wednesday, July 1, 1936. THREE CENTS

ШЕСТИЙ ЗІЗД ОДВУ

КЛІВЛЕНД. — Дня 27 і 28 червня ц. р. відбувся в Українському Народньому Домі у Клівленді шестий річний Зізд Організації Державного Відродження України. Всіх учасників було біля віста. Народи склалися з двох основних частин: в суботу Зізд обговорював справи, які відносилися до діяльності минулого року, а в неділю справи, які відносилися до діяльності наступного року.

В суботу рано відкрив Зізд голова ОДВУ п. Г. Герман. До президії Зізду ввійшли: проф. д-р А. Грановський як голова, п. Шмагала як заступник, В. Душник, М. Дудра і панна Труш як секретарі.

Відчитано кількадесять телеграм і привітів, що наспіли були зі всіх сторін світа. Потім наступили звіти поодиноких відділів ОДВУ, як також грошей складки. Грошей зложено поверх \$1,000. Далі йшли звіти звязкового і всіх урядників головної управи ОДВУ, а по них розвинулася дискусія. Зізд у цілому одобрив поступовання в конфлікті, що повстав був у її лоні, й уділив уступаючому урядові однудушну абсолюторію.

Другого дня дали відчитувано привіти, як також представники різних організацій складали привіти устно. Вибрано комісію матку і комісію резолюцій. Потім були реферати: один від проводу ОУН і реферати: ідеологічний, статутний, два фінансові, пресовий, Червоного Хреста і МУН, які подрібно обговорювали всі ділянки ОДВУ й подавали пляни набудуче. Над тими рефератами розвинулася дискусія, підчас якої переведено багато ухвал.

Комісія резолюцій подала проект резолюцій, що обіймалі й ті ділянки українського громадянського життя й торкались відношення ОДВУ до праці ОУН, до церкви, до інших українських політичних угруповань і до внутрішнього організаційного життя. Їх ухвалено.

З черги виступила комісія матка і подала склад нового уряду. Тому, що попередній голова проф. Герман з браку часу відмовився від уряду, комісія поставила як кандидата на голову професора університету, А. Грановського, з Сейнт Пол. Серед гучних окликів його вибрано головою. Першим заступником голови вибрано В. Черватюка з Нью Йорку, а В. Гельнера другим заступником голови. Рекордовим секретарем вибрано В. Душника, фінансовим секретарем І. Харамбуру, Е. Кривеня касіером, а Т. Свістуну організатором. Сидор, Черновський і Фенкани увійшли до контрольної комісії. Вибрано теж організаційний трибунал, до якого ввійшли: Попович, о. Мицик, Великий, Савчин і Пігуляк. На референтів МУН і Ч. Х. не вибрано нікого, а то тому, що ці дві галузі починають чимраз більше поширювати. Зізд не хотів передчасно ухвалити зв'язку з розривом. Цю справу попустили Ц. К. ОДВУ.

Г. Германові, бувшому п'ятилітньому голові ОДВУ, Зізд справив довгу і гучну овацію. За попередні його заслуги для організації вибрано його почесним головою ОДВУ на наступний рік. Треба піднести заслугу проф. Грановського, що як голова переводив зізд дуже поважно і дбав, щоб думка кожного делегата була вислухана. Спокійно і розважно поводитися теж усі учасники Зізду.

Зв'язковий О.У.Н., Е. Ляхович, записав новий уряд і після відспівання „Ще не вмерла України“ закінчено Зізд. У часі нарад репортери американських часописів засягали інформації, а потім подавали довші звіти у своїй пресі.

УХВАЛЯЮТЬ ГРОШІ НА ПІДМОГУ БЕРРОБІТНИМ.

НЮ ЙОРК. — Оціночна комісія міста Нью Йорку ухвалила приділити для місцевих безробітних суму \$28,000,000, на три місяці біжучого року: липень, серпень і вересень. Крім цього федеральне бюро Пі Доблю Ей ухвалило на ту саму ціль \$20,000,000.

ПЕРЕДБАЧАЄ ІНФЛЯЦІЮ.

ДЖАНСОНБУРГ (Пенсильвенія). — На економічній конференції професор ейлського університету Рей Вестерфілд дав відчит, у якому сказав, що Злучені Держави Америки поступають таким шляхом, який мусить довести до поважної грошевої інфляції. Причиною цієї інфляції буде велике задовження. Коли прийде час звороту тих грошей, що нині позичається, то ні уряд ні компанії не будуть їх усилі звернути. Одиноким виходом з цієї ситуації буде обнизити внутрішню вартість доларів, випускаючи нові мільярди доларів у рух, поверх золотого стандарту.

ЗЛОВИЛИ МАКЕДОНСЬКОГО ТЕРОРИСТА.

Показується, що македонська революційна організація ще далі існує. Член цієї організації, Асен Кіклоф, намагався висадити в повітря поїзд, що віз болгарських спортсменів на зізд Соколів до Білгороду. Як відомо, македонська революційна організація є проти зближення між Болгарією і Югославією. Сторожа хотіла перешкодити Кіклофу, але він зачав стріляти і вбив одного жандарма і цивільну особу. Зачали стріляти до нього і його ранили. Тоді доперва його зловили й арештували.

ОБМЕЖУЮТЬ ІМІГРАЦІЮ.

Міністерство праці в Бразилії опрацює новий проект іміграційного закону. Проект цей мабуть уже готовий; обіймає він такі справи, як питання іміграційної контролю, системи карт покликання, поселення і розділ імігрантів і т. п. Проект передбачає створення Національної Іміграційної Ради, якої завданням буде назначення річних іміграційних квот. Рада буде дорадчим органом уряду в іміграційних справах. Взагалі обсяг її діяльності й компетенції дуже широкий, як напр. — студії над народними, расовими, расовобіологічними й соціальними проблемами, що стоять у зв'язку з іміграцією. Вразі потреби може дорадувати урядові замкнути іміграцію певних елементів, або цілком її здержати. До неї належить також контроль іміграції в різних сторонах краю.

ТРАГІЧНА ІЗДА САМОХОДОМ.

Власник дїбр Журавно, кн. Чарторийський, їхав самоходом із Станиславова до Журавна. В автї були крім нього теж його жінка, двоє дітей, виховниця і помічник шофера. На шосї коло Старого Села самохід з невідомої причини перевернувся в рів. Наслідок був такий, що кн. Чарторийський тяжко потовквся і помер незабаром у Журавні, а його жінку, легше потовчену, відвезли до шпиталю. Інші подорожні вийшли ціло.

ПІМСТІВСЯ ЗА МАМУ.

В селі Біліне під Варшавою в мешканці Марії Пелегрїно розігралася жаллива трагедія. 14-літній її син Звїслав відрубав сокирою голову 33-літньому Яосифові Картен, артистові маляреві з Варшави. Він заходив часто до його матері, що колись позувала йому як моделька, й улажував з нею пляцькі забави. В останню часі її побив. Не можуть стерпіти пониження матері, син убив її приятеля і скочився до стодоли. Тут знайшла його поліція.

ДАЛІ ОБДИРАЮТЬ РОБІТНИКІВ.

Советський уряд дораджує власникам державних фондів, щоб згодилися на зменшення до половини виплати процентів від внутрішньої державної позички. На тїм заробить держава відразу яких 15,000,000,000 рублів.

ЖИДИ ОСУДЖУЮТЬ ПОЛЬЩУ.

На річний конвенції Федерації Польських Жидів в Америці, що відбулася в Азбері Парку, Нью Джерзі, прийнято резолюцію проти антисемітизму в різних краях Європи. Резолюція звертається спеціально проти антисемітської агітації в Польщі й Німеччині. Резолюція заявляється за бойкот німецьких товарів так довго, поки в Німеччині на місце Гітлера не буде заведений демократичний уряд.

ЖІНКА ЗРОБИЛА ВЕЛИКЕ ВІДКРИТТЯ.

Корнельський університет в Ітаці, Нью Йорк, подав до публічного відома, що панна Барбара МекКлінток, укинчена студентка цього університету, відкрила, як казати живих організмів втворюють живу силу. Університет приписує цьому відкриттю велике значіння для науки.

ПІДПАЛИЛИ БІБЛІОТЕКУ.

В Ковні згорїла вночі велика бібліотека педагогічного інституту, що містила велику колекцію в різних європейських мовах. Вогонь повстав від підпалу. Підозрюють, що це діло протидержавних елементів. За відкриття винуватців визначено грошеву нагороду.

РЕВОЛЮЦІЙНА АКЦІЯ ВІДЖИВАЄ.

Югославський уряд числиться з тим, що зачнеться знов нова терористична акція македонської революційної організації, звернена проти Югославії.

ЯК ДОВГО ІСНУЄ ГУМАРАДИРКА?

Мало хто з нас знає, що гума-радірка, яка лежить на нашому столі, не має більше як 170 літ. Коли давніше треба було вишкратити якусь невідоме слово, то вживали до цього гострого ножа, ка або спеціального порожку. Тому, що і папір був у тих часах дуже дорогий, колись вичищували такі місця, замажували їх білою фарбою і писали на них наново. Так перейшли до нас твори та документи, заховані під білою фарбою, які можна було відчитати щойно тоді, коли люди винайшли спеціальні дзеркала та ультрафіолетні проміни. Т. зв. палімпсести — тексти під другим і третім шаром фарби, принесли нам неогніненний матеріал з давнини. Правда, що вже 1400 р. маляр Кеннін вживав охроунок хліба замість гуми у своєму альбомі, а англійський хемік Прістлі вживав у 1770 р. кавучку. Відкривником гуми-радірки вважають славного мандрівника португальця Магальясса, одного з перших жодерних моряків, якому кільканадцять літ тому поставили пам'ятник в Опорто. У продажі появляється „радірка“ щойно в 1775 р. у Парижі. Вона була дорбга, доступна тільки для багатих. З огляду на її колір довгий час називали її „мурянською шкірою“.

АНГЛІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ СЛОВНИК.

Недавно вийде в Лондоні англо-американський словник під редакцією відомого мовознавця Віліяма Крегі. Досі панувала загальна думка, що між англійською й американською мовою нема різниці, і поправді кажучи так воно й є, бо американці прийняли за рідну англійську мову. Всеж в англійській мові в Америці під впливом різних обставин повстало чимало різних понять, привязаних до тих самих слів, що мають інше значіння, ніж в Англії. Хто не розуміє цих відтінків, може не одну фразу хибно зрозуміти. Крім цього до т. зв. американських слів увійшло сила індійських, французьких, єспанських і нових штучних слів, навіть жаргону (сленгу), з яких неоди придбало права громадянства в американській літературній мові. Англійці Крегі мусів прожити 10 літ у Шікаго, щоб скласти такий словник „американізмів“.

ПРИРОДНЕ, ЧИ ШТУЧНЕ СІНО?

Один хемік з Кембрідж ствердив певного часу, що молоді трави мають для худоби більшу відживну вартість від трав дозрілих. Що більше, ті трави не втраять майже нічого зі своєї вартості у сухому стані. Відтоді інженери в різних краях почали працювати над винайденням штучного сіна, якого кошти могли би конкурувати з природньою прасованою пашею. Недавно тому у Стредфордї задемонстровано апарат до виробу сіна, що відповідає тим у мовинам. Продукція тої повновартісної сушеної паші така дешева, що сінокоші зовсім не оплачуються і колись вийдуть зовсім з ужиття.

ВЕЛІТЕНСЬКЕ КІНО.

В Москві відкрили кіно, обчислене на 20 тисяч видців. Кіно побудоване в „парку культури і відпочинку“ і є найбільше в цілій советській Росії.

ПІМСТА ЗРАДЖЕНОГО ЧОЛОВІКА.

Руижунський поручник Константин Діаконеску одержав анонімний лист з повідомленням, що його жінка зраджує його з капітаном Міронеску. Анонімний автор подав також місце їхніх стріч. Офіцер справді стрінув у темному місці парку свою жінку і капітана Міронеску. Він добув револьвер і 5 стрілами убив обох на місці.

ГАРНИЙ ПРИКЛАД ЛЮДСЬКОЇ СОЛІДАРНОСТІ.

Недалеко міста Порто Алегрї (Бразилія) побудовано величаву санаторію для хорих. Усе в ній було готове, бракувало тільки електричного світла. І ось, щоб приспівити гуманітарну акцію санаторії, зібрався дві тисячі портоалегрїєнців з лопатами й іншим знаряддям і за півтори години закопали 60 стовпів під електричні проводи. Санаторія в одному моменті одержала світло.

ВЖЕ ЗАПАВ ПРИСУД У ЛЬВІВСЬКИМ ПРОЦЕСІ О.У.Н.

ЛЬВІВ. — Польська Агенція Телеграфічна подає, що по п'ятиденній судовій розправі закінчився процес проти українських революціонерів, з яких більшість була вже суджена у варшавських процесах за вбивство міністра Перацького, а яких тепер суджено за інші терористичні акти, звернені проти польської держави, або тих осіб, що настронені угодою до Польщі. Підсудних Бандеру і Мигала засуджено на досмертну тюрму, п'ятох інших засуджено на 15 літ, а 13 дальших підсудних дістали менші кари, себто від 2 до 4 літ тюрми. Трох обвинувачених звільнено від вини і кари.

БЛИЖЧІ ВІЯСНЕННЯ ВИДАЛЕННЯ ПОЛК. КОНОВАЛЬЦЯ.

ЛЬВІВ. — „Діло“ подає за польськими півурядовими інформаціями, що в Женеві в Швейцарії поліція арештувала кількя осіб, що виконували нагляд над пошеманцем Е. Коновальця. Швейцарська преса присвятила цій справі багато уваги і ствердила, що арештовані вели акцію з доручення большевицького уряду, який побоювався, що Коновалець підготує замах на Літвінова по його приїзді до Швейцарії. Прбольшевицька газета „Ле Травай“ накинута гострою лайкою на федеральний швейцарський уряд за те, що дозволяє Коновальцеві на побут у Швейцарії. А заразом цитує цей часопис з варшавського процесу ті місця, в яких говориться, що Коновалець оперує фальшивими пашпортами, що дістає підмогу від литовського уряду, що завдяки інтервенції литовського консула Коновалець дістав дозвіл на побут у Швейцарії й т. д. Далі цей часопис пригадує, що вже деякі делегації Ліги Націй звертали увагу женецької поліції на діяльність Коновальця і на небезпеку з його присутності. Він каже далі, що вже тричі видалявано Коновальця з Швейцарії, але за кожним разом не виконано розпорядку, бо федеральна прокуратура процивилась і те на інтервенцію литовського консула. Газета пише ще, що саме через те, що не можна було добитися видалення Коновальця, треба було Советам організувати власний нагляд над Коновальцем. Вкінці газета запротестувала проти арештування осіб, що слідкували за Коновальцем.

ДО ІСТОРІЇ „ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ УГОДИ“.

БОРШІВ (Галичина). — Дописувач „Діла“ з Боршівщини пише, що грубо помиляється той, хто думає, що державні польські чинники змінили своє вороже відношення до українського народу. Прикладом цього хай буде те, що підчас Зелених Укратинських жовнівів вінки з написами на шарфах „Боршівці за волю України“. Процесія мусіла залишити вінки під церквою і піти на цвинтар без вінків. У селі Сапогів, боршівського повіту, заборонила поліція о. Шешоракові йти на могили з вінками, а навіть заборонила виголосити проповідь на могилах поляглих стрільців. А в Озерянах, де процесія вдалося ввійти на цвинтар з вінками, хтось уночі забрав два вінки з могил і кинув до поблизького рва.

ПОЛЬСЬКА ПРОВОКАЦІЯ.

ЛЬВІВ. — Хтось повибивав у кількох селах Боршівщини жидам вікна і порозкидав леточки, щоб купувати товари в „кулку ролнічїм“. Польська влада видала тепер приказ, що як повторяться напади на жидів, то будуть порозв'язувані — всі українські товариства.

ПОЛЬЩА ОБХОДИТЬ СВЯТО МОРЯ І ПІСНІ.

ВАРШАВА. — В цілій Польщі складають жертви на розбудову польської флотії. Справу ту відсвіжує Польське Свято Моря, яке цього року получено зі Святом Польської Пісні. На це останнє свято зіхался польські хори з різних країв, а між іншими є там і делегація з Америки. В Святї Пісні бере участь 6,000 співаків. Тенор Кепура, що вернувся з Америки до Польщі, теж бере участь у тих торжествах, жертвуючи два свої виступи на польську флотію і польський музей. За те відзначено Кепуру польським орденом „Польонія Рєстїгута“.

НОВА ПРАВА ПАРТІЯ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ. — Большевики домаються від лівого уряду, щоб не дозволив на дальше існування „Соціальної Партії“. Кажуть, що це узаконнилася партія правих, себто фашистів, що є під командою полковника Рока. Саме ця партія, пишуть большевики, намагається довести в Франції до державного перевороту і є найбільшим ворогом „Народнього Фронту“, себто об'єднання соціалістів з комуністами.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee.
Date of as d Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
Tel. "Свобода": ВЕрген 4-0232. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016.
4-0807.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАШ ОРГАН

Кому przypadково впаде в руки яке число большевицьких "У. Ш. Вістей", чи скрентонської "Народної Волі", цей завважить, що там аж кишить від напастей на наш орган. Обидва згадані часописи раз-у-раз почвають "Свободу", як їй треба писати, яку політику вести. І в обидвох повно непристойної лайки на редакторів "Свободи". Дійшло вже до того, що береш число "У. Ш. Вістей" і "Народної Волі" з того самого дня і не розбереш, чи це дві окремі газети, чи одна. Обидві — спільні ударниці. Наступають спільним фронтом проти того всього, що пише "Свобода".

Річ ясна, що це нас не бентежить. Ми відповідаємо за орган перед організацією і її членами. А дякувати Богу: в себе в хаті маємо спокій. Ті, що вирости і виховалися на світогляді "Свободи", добре знають, хто створив і далі творить українську силу в Америці. Вони це добре знають, бо відчувають це на собі й на своїх кишнях, звідки плили й далі плывуть жертви на всі українські потреби. Наші читачі чи члени знають, що не було ніколи якоїсь доброї української справи, на яку "Свобода" не вказувалаб, якої не попіралаб, і якої не боролисяб, хочби ту справу вели люди, що політично є інших переконань від тих, які є в програмі "Свободи". І тим саме "Свобода" так різко відіривається від тих усіх, ніби дуже поступових і ліберальних органів, що то проповідують "соборність" і інші високі кличі, а на ділі є речниками дрібних занархівованих груп, що не привикли ніколи йти у війську Франкових рівним рядом, що в кожній справі завжди мають своє "але". А що так є, вистарчить тільки поглянути на народню працю в Америці за останні 15 чи 10 років, щоб переконатися про правдивість цього твердження.

Хто хоче судити "Свободу", мусить хотіти пізнати її працю. Він мусить знати її світогляд. І мусить перенестися в положення "Свободи", себто мусить числитися з тим, що те, про що пише "Свобода", не виходить тільки з душі редакторів, але з душі тієї великої маси, що разом з "Свободою" вкладає всю свою силу в те, щоб допомогти Рідному Краєві визволитися з ярма, а в Америці закріпити існування українського племені. Сорок чотири роки праці "Свободи" дали їй змогу набути великий досвід щодо цього, що буде наше життя в Америці, а що спинює його розвій чи його руйнує. І коли "Свобода" не раз гостріше вдаре, коли пише про деякі недомогання нашого життя чи промахи деяких одиниць, то робить це тільки тому, щоб не довести нашої імміграції до цього, щоб вона стала гуляйполем для авантюристів, що не здають собі ніякої справи з відповідальності за свої вчинки, що не визнають ніякого авторитету та не розуміють, що без авторитету — нема теж і сили.

НА ГОЛІЙ СОЛОМІ...

Коли приїду до Львова — каже молодий лікар з провінції — питають мене, як живе тепер село. На мою думку, треба би поставити це питання комит' головою й тому я гляджу вже не на те, як живе неземожній селянин тепер на передівку, у кризі, але як умиряє наш найбідніший, серед яких умовин він сам борикається зі смертю, як мандрують його діти на цвинтар.

Хата халупника... В одному куті сидить кількох дітей у лахмітті, в другому — прича дощок. На ній стерта й зогнила солома. На соломі, просто на соломі, без ніякої верети, лежить голій, без сорочки, прикритий грубим мішком батько тих дітей, халупник, що доторяє на хачотку. Коло причі ціла струя блюватини, в якій бабрається наймолодша дитина. Коло печі стоїть тинь жінки, що мусить вижити цілу ту родину, що вганяє по заробітках, доки її хачотка не повалить на ту саму причу, під той самий грубий мішок.

В тій хаті вмрла не радість чи усмішка. Тут вмрло життя. Тут володіє смерть, повільна, але певна. Кризь заплакане вікно, кризь спорохнівлілі двері, з кожного кутка, з комина, що раз на день пропустить слабкий димок з призьбраного хабазя й трісок, визирає смерть, витягає свої рамена до тих наймолодших у хаті, щоб погратися з ними як кіт з мишкою. З халупником вона вже вирівняла рахунки. Ще день-два й під мішком на причі буде порожно. Може знайдеться хтось, хто подарує яку сорочку та свитину, щоб халупник не йшов голій в останню дорогу. За життя халупника видно не було таких. "Та!.. біда, прошу пана, тай годі!" — каже солтис, якому згаданий лікар звернув увагу, щоб громада заопікувалася вмираючим та його дітьми. "Громада по нитці — бідному сорочка". Та громада пожаліла нитки й бідний конав без сорочки. Бо навіщо — мовляв — бідному сорочка? Щоб воші множилися? — Грубого мішка вош не тримається. Тому бідний у селі вмирає голій на голій соломі під грубим мішком.

Біда — це по вченому — криза, яка мала початися під кінець 1919. р. Одначе в нас є криза, яка тягнеться десятиліття. Відкопи поле почадо переміняються в грядки, від

тоді почалася криза. Тому можна деклямувати про збільшення спожиття промислових виробів на селі до нескочу, криза не минеться. Землі — хоче безземельний халупник та малоземельний господар, бо без цього в нього не буде навіть сорочки, бо без того четверо хорих дітей малоземельного мають одну чисту сорочку, в якій показуються перед лікарем. Як це так?

В селі — грипа. В хаті малоземельного лежить четверо дітей: двоє на ліжку, двоє на печі. Прикликано лікаря. Оглядає найстаршого хлопця. Цей скидає чисту, полатану сорочку, яка кудись зезає. О після черга на другого хлопця. Пізніше хлопці йдуть на піч, на ліжку приходять дівчатка. По латках сорочки бачить лікар, що ця сорочка мандрувала від найстаршої до наймолодшої дитини. Місце для промислових виробів є. Аж забагато того місяця! Але перш усього цей малоземельний мусить заробити, щоб виступити на ринку як покупець промислових виробів. Без промислової сили нема покупця. Є тільки жабрак. Малоземельний не хоче жабрати. Тому з браку гроша він нічого не купує, хоч його діти мають тільки по одній сороччині.

В цей спосіб твориться "самовистарчалність" села. В цей спосіб безземельний халупник не купує дошки, щоб зробити труну для померлої дитини. Він з обрізків дерева робить сам примітивне коритце, бере що "трону" з дитиною під пахву, несе до священника, щоб покропив і відчитав молитву й сам його ховає на цвинтарі. Оце — майже повна "самовистарчалність", яка бе в лице цілу громаду. Бо й у найбіднійшій нужді зможніші люди в селі повинні би прийти з поміччю цьому бідакові.

Оце факти, — не видумані, але дійсні події — які говорять надто виразною мовою й не потребують пояснень. Ці факти не з Підгір'я чи Полісся, але такі з нашого "багатого" Поділля. Не кажуть вони, як живуть сільські низи, але як вони вмирають. Так, умирати. Бо не можуть жити: Бо дійшли до такої межі, поза якою нема радості життя, змагань, надій, але поза якою починається цвинтар.

Статистика нотує точно ці події й каже про них так: В 1930-34 рр. на 1,000 мешканців у цілій державі вмрло 60 лю-

дей, себто: жидів 10, римокатоликів 15, православних 15, а грекокатоликів 20.

Статистика реєструє точно, скільки вмрло на хачотку, черевний тиф і т. д. Бюрократія громад відповідає за точність цих цифр. Але солтисні бюрократія збірної громади не відповідає за те, що людина гола лежить на голій соломі — під мішком і конає. "Біда, тай годі!" скаже солтис і на цьому справа скінчена. Йдуть на село ріжні формулярі про те, скільки курей чи качок є в селі, але бюрократія — добре платна бюрократія гмін — не поцікавиться, скільки людей примирає з голоду в їхній громаді.

Вкінці ще одно: Безперечно, що кризи ми відразу не усу-

немо. Але в наших силах є зломити її вістря, злагодити її настільки, щоб село на передівку не знало голоду, щоб і для найбіднішого знайшлася сорочка, щоб наші діти не гинули передчасно на хачотку. Власними силами всіли ми вже багатько зробити. Власними силами мусимо далше зорганізувати ладом боротьби за розбудову власної торговлі й промислу та піднесення хліборобської культури. Це важкий шлях, але він єдино правдивий.

А покищо хай у кожного заможнішого українця буде більше зрозуміння для свого біднішого брата. Тоді цей брат не буде в хоробі лежати голій на голій соломі під мішком. — ("Наш Прапор").

ПРОФЕСОР Д-Р Т. Г. МАСАРИК І ЙОГО "ЛЮБЕЗНІ ЗЕМЛЯКИ" ЗА ГРАНИЦЕЮ

Коли перечитаємо короткий начерк життя президента-виборника д-ра Масарика, то бачимо, що найбільші труднощі мусив він ще перед світовою війною поборювати таки вдома, від своїх власних "любезних земляків". Булаж і така хвиля, коли він вже хотів перенестися на посаду професора університету за границею та що лише жінковий додала йому бодрости та заохотила, щоб лишився у своїй невдачній вітчизні та далі борюва за те, що вважає за правду.

Щодо боротьби д-ра Масарика підчас війни за границею, то можна би собі в того побіжного мого начерку, поданого у Вашому часописі вже давніше, виробити й такий погляд, що йому не йшло так дуже тяжко у його заходах і змаганнях. Незвичайна робота чисті й витривалість, рівновага духа у тяжких хвилях, а передовсім уже вироблене ще перед війною ім'я в світі науковим і політичним, як також знання чужих мов, — все те стануло йому в пригоді, коли було треба боротися за таку велику ціль, як державна самостійність власної вітчизни.

Але власне і за границею найбільше прикостей і труднощів робили Масарикові таку його власні "любезні земляки".

Ми вважаємо за дуже важке піднести з натиском цю обставину, щобі наші американські українці не думали, що лише межі нами, зокрема на еміграції, є партійний розгартіш і колотнеча. Були вони й у чехів, лише що вони мали таке сильне почуття національної єдності і дисципліни, що зміли більш небезпечних киринників усунути, і що остаточно всетаки те почуття єдності і національної карности перемогло. Зрештою і на це не забуваймо, що чехи ніколи не були таким народом, котрий долерава надумується, чим він є, яким народом. Чех знав, що він чех, а словак знав, що він словак і на тім кінець.

Найзавзятішим і найнебезпечнішим противником Масарика на еміграції був старший трьома роками від нього і також посол до австрійського парламенту, аграрник Діріх. Був це багатий власник парового млина і інших недвижимостей; а щодо своїх переконань завзятий і безкритичний москвофіл, царславник. Такому й тепер ще легко знайти поміж чехами прихильників, бо і тепер москвофілство є засаднича прикмета чехів як політиків.

Тому й стільки лиха вони роблять цим москвофілством на Закарпатті, і тому так легко пішли вони на спілку з Совєтами. Та д-р Масарик надзвичайно основно і глибоко перестудіював історію, письменство, філософію та владу москалів. Він знав, чого по них можна сподіватися, і що

їх в найближчій будучности жде. Отже його політика супроти них була дуже обережна і передбачаюча. Ми тут наводимо цілий уступ з праці проф. Григорієва-Нашого, поміщеної в книзі "Добрі думки" д-ра Т. Г. Масарика, яко вступ до тих "Думок". З того, що пише проф. Григорієв, побачимо наглядно, які труднощі від своїх власних "любезних земляків" за границею мав до поборення проф. д-р Масарик.

Д-р Кирило Трильовський.

Боротьба між поступовою й консервативною течією чехословацького громадянства в Росії і на Україні після того, як в російській полон перейшла велика кількість чехословаків, збільшилась. Російський уряд на чолі з прем'єром Штірмером хотів використати чехословацький рух в інтересах московського самодержав'я.

"Штірмер — каже Т. Масарик — пропонував нам гроші і хотів зужиткувати нас для чорносотенної пропаганди проти Англії й Франції, щоб ті держави не втручалися в словянські справи. Колиж ми на те не погодилися, почав Штірмер вести проти нас кампанію брехні, інтриг і підступів. Твердив, що я "західник", живу в Лондоні і працюю за гроші для Англії" і т. п.

В липні 1916 р. в Росію приїхав посол аграрної чеської партії І. Діріх. За допомогою консервативної течії серед чехів він порозумівся з Штірмером і виступив проти Т. Масарика. Поступові чехословацькі кола відколотися від І. Діріха, назвавши себе на респресії з боку Штірмера.

Більшість полонених на чолі з Б. Павлом, який з Росії через Стокгольм побував у Лондоні у Т. Масарика і в Франції в Е. Бенеша, вимагала підпорядкування чехословацьких організацій в Росії й на Україні Паризькій Народній Раді.

Російський прем'єр-міністр Штірмер не дозволив через те приймати полонених в доброту дружини, як тогб добивалась поступова частина чехословаків, і робив усікі перешкоди розвитку чехословацького руху. Приїзд до Росії М. Штефаніка і його замання налагодити справу ні до чого не довели. Характеристично, що в країні, на яку консервативні чехи поклали найбільше надії, яка найбільше манифестувалася як захисниця словян, найбільше перешкождалося розвиткові чехословацького руху.

Тільки революція в р. 1917 змінила поводи це становище. 7-го березня 1917 р. на фронті відбулися збори чехословацької бригади, які, привітавши російську революцію, оповістили "землі корони чеської — Чехію, Мораву, Шлеск, Словаччину, Лужиші і Кладське — за одну незалежну державу", "професора Т. Г. Маса-

рика тимчасовим диктатором самостійної чехословацької держави, а Народню Раду в Парижі під його головуванням за тимчасову владу", який і склали присягу вірної служби.

Дня 3 квітня М. Штефанік іменем Паризької Народної Ради виключив Діріха з її членів.

6-14 квітня відбувся в Києві зїзд представників чехословацької організації і громад полонених, які надали чехословацькому рухові новий революційний зміст. Іменем народу зїзд оповістив війну Австро-Угорщині, визнав чехословацьку Народню Раду в Парижі з Т. Масариком на чолі, а верховний орган чехословацької революції вибрав її відділ для Росії, в складі 30 осіб з головою Б. Чермаком і секретарем Ю. Кляцандою, а ведення усіх місцевих справ передав "Союзові чехословацьких організацій", головою якого вибрано Масарикового прихильника д-ра В. Гірсу.

10. квітня чехословацька бригада оповістила п. Діріха інтернованим і закликала його до штабу бригади.

16. квітня приїхав до Петрограду сам Т. Масарик. На вечорі з приводу відїзду французького міністра Альберта Тома проф. П. Мілюков привітав Т. Масарика, між іншим кажучи: "Чи треба говорити про велике значіння права самоозначення народів, про його найтісніший звязок з головними завданнями сучасної війни, коли тут близько мене сидить мій славіний приятель, учитель всієї західно-словянської і південно-словянської молоді, Масарик? Само його ім'я нагадує нам про наше завдання — визволити чехів і словаків".

Тогож дня в австрійським парламенті чеський депутат Станек в імені "Чеського Союзу" заявив жадання обелдання чехів і словаків в одну демократичну державу.

19. липня 1917 р. Т. Масарик виступив на зборах чехів і словаків у Києві, а 15. серпня в Москві, висноючи причини світової війни і чехословацькі завдання.

В Росії і на Україні Т. Масарик працював над негайним створенням чехословацького війська. Гуманіст став творцем армії. Пояснив це тим, що "Коли на мене нападе в лісі розбійшак, а я захищаючись, його вбю, то чи злочинець я? Чи я на тім самім моральнім ступні, що і він, котрий хотів мене убити? Ми боронимося проти німецького насильства, австрійського пригноблення, а підчас оборони дозволено й убивати..."

"Я ніколи не нацькував на німців — казав підчас одної промови в Києві — але як я побачив їх насильства, коли вїшали і стріляли наших людей дома, то рішив, що мушу бути на боці тих, хто воєє з Австрією, мушу бути вояком на свій спосіб..."

Підчас відвідін чехословацьких дружин в Полонному та в Боршполі в серпні 1917 р. Т. Масарик казав: "Австрія кинула на малу Сербію. То був злочин. Оповістила війну без нас! проти нас. В цім таком злочині Чеські вояки мусіли стріляти на своїх братів. В тому найбільша зрада. Дома наших братів Австрія покорила понад 60,000. Все те кличе до помсти... Я сам признаюся, довго вірив, що можна Австрію перетворити в державу, збудовану на демократичних засадах. Але вже 1907 р. побачив, що нема чого чекати від Австрії. Від тієї доби став я в рішучу опозицію до закордонної політики, яку вели Австрія; став проти організованого насильства, проти фальшу й брехні... Вірте, браття, умерти не так страшно. Смерть отут, на полі бою, є чесна смерть, краща, ніж смерть від голоду і в'язнення у Габсбургів. Ми переможемо, а тому до побачення у вільній Чехії і вільній Словаччині!" (Далі буде).

Панас Куменко.

ДВІ НАУКИ

Нема що промовчувати! Не треба закривати очей! Є ще в нас недостачі чималі й кришка, це треба кнеч підкреслити.

Що краще вже в нас, то й краще, а в ділянці виховання, цього доброго, мовляв, "тону", то ми ще де... де...

Куди не глянь. Ось стали вже, знаєте, люди виходити з церкви (це ніби в нашому селі, Бувайлівці, коли чули), покінчилися уже Воскресна Утрєня, аж тут знеचाє.

— Ба...бах... Б...ба...бах... — Аж луна поскакала вивозом на луги.

— А люди перешіптують: — Добре стріляють наші хлопчиська... Не "знав", котрі то...

Егеж, добре стріляють, а на панові солтисові аж державна шкіра терпине.

Бож виразно наказав, та й приказував пан староста: — А ви глядіть, щоб не стріляли там на Великдень! Не вільно! Ви будете відповідати...

А хлопчиськам це ані в голову.

Далі стріляють. Що замахнеться пан-отець кропилом, а з близького саду зараз і стріл.

— Павх... Б...бах... Стрепєнувся пан солтис і гиц... у сад. За ним ще дехто. Ну й пришпилили хлопців.

Можє й не тих, що стріляли, а всеодно пришпилили. Самих "читальників".

Варчиного Василька, Петрика Чаркового й Славка з Долини.

Народ з пасками до дому, а хлопців повели пани з собою. До "гміни".

Списують там із ними ріжне, випитують, просять, щоб призналися, а пускати всеодно не пускають.

Замкнули сараків. Аж рано-вранці кажуть до них:

— Ідіть собі, така ваша "маць" (ніби, не кнеч моральна). Ми вас ще цапнемо... Марш...

А наші хлопці не таківські, щоб їм двічі говорити. Нічого не кажуть, тільки один за одним шапку на голову й гайда...

Не встигли, сердеги, на вулицю, аж їх знову кличуть.

— Гальо! — горлає той "старший" пан з руками в кишнях — гальо, "вруць"! —

Нема ради, вертаються хлопчиська.

А "старший" до них: — Слушайте но, такі сини (ніби не кнеч шлюбні), де ви виростили?

— Та вдома... — вясняє за всіх Варчин Василько, бо він зроду більше, сказатиб, говіркий. — Вдома — каже — в батеньків... —

— Ага! — розбирає той "старший" пан — гарно! А що вони вас там учили?

А Василько скромно перешлих голову ще й брови звів свої чорні.

— Не можна сказати — мовить поводи — всього по трохи...

— Гм... — замислився "старший" пан. — А не вчили вони вас, випадково, що як хтось виходить з чужої хати, то треба йому щось до господарів сказати? На той приклад: "Бувайте здорові!", або "до відзєня"?... Говориться так, чи ні?

Василько дивується й дивиться на товаришів.

— Шож... — каже врешті — хто хоче, той говорить, а хто ні, той ні...

— Як це?... — вирячив із дива очі "старший" пан.

— Та... ніби так... — відповідає сумирно Василько як хто хоче... Не кожний хоче... І не всюди...

— Це так вас учили? — залютував той "старший" пан. — Це дурна наука була. Кажеться: "До відзєня!" Не якоюсь там дурною науку слухай, а моєї, тумане... Чув? Розумів?

А Василько Варчин пошти-во склонив голову.

— Чув, але не зрозумів... — каже.

— Га? — гукнув "старший" пан.

— Бо я не знаю тепер — каже Василько — котрої вашої науки мені слухати...

"Старший" пан аж занімів із дива.

— Як то котрої? ревнув — як то котрої?!

Василько Варчин глипнув на товаришів і сумно подивився на "старшого" пана.

— Та бо — вяснив — як ви були недавно в мене, ніби тоді як шукали якихось книжок, то нічого не казали, ні входячи, ні виходячи... — Марш! — рявкнув "старший" пан і аж підскочив з пересердя.

А нашим хлопцям не треба двічі говорити. Ні пари з уст, шапки на голову й гайда...

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЯКЕ ВРАЖІННЯ РОБИТЬ НА ІНШИХ?

Один з дописувачів „Нью Йорк Таймсу“ пише про со- ветську конституцію. Між ін- шим каже:

„Советська Росія тепер за- нята хитро відворотом з про- пасти комуністичної нужди на- зад на ту одну висоту справжнього життя, де люд- ська натура може розвивати- ся й творити багатство“.

У нас є ще люди, які ду- мають, що большевицькі дик- татори справді щиро хочуть людям дати свободу.

БІЛІ, ЧИ ЧЕРВОНІ?

Цікаве питання підняли де- які американці з нагоди кон- венції Демократичної Партії. Привітні на ній газетарі ка- жуть, що делегати часто пово- дилися як червоношкірі інді- анці підчас воєнних танків: кри- чали, тупали, ревіли, кидали в повітря всім, що мали в ру- ках.

Одна газета так і питається: Чи не витягнуть вони незадо- волені воєнні човни, чи не зачнуть махати топірцями, чи не пу- стять затроєних стріл?

Нічого в цьому дивного, па- нове газетарі: адже каже як- ись великий американський антрополог, що тілесний тип американця поволі розвиваєть- ся до типу червоношкірого індіанця.

ЧИ ВЖИВАТИ СЛОВА „ПАН“?

Я вжив слова „пан“, а тут один з наших добрих допису- вачів, Трофим Треніч з Фрек- вила, пише:

„Нераз мені приходилося застановитись над тим, що у- країнці вживають чужого, польського, слова, титулюючи людей панами.“

„Американці мають титул „містер“, росіяни „господин“, німці „гер“, жиди „пурец“, і- талійці „сініоре“, мексиканці „сініор“, а поляки „пан“. Це слово польське. Чому українці не мають свого титулу, а вжи- вають польського „пан“?

„Доста нам то шкодить, бо наші вороги нас тим побива- ють, що ми польських слів за- багато вживаємо. Правда, що словаки і чехи вживають „пан“, але вони мають латин- ську азбуку і їх можна лучи- ти разом. А ми зовсім інший наріз, усім ріжнимось, а тіль- ки не маємо власного титулу на українським язичку. А нам треба його мати“.

Подаю в цілості лист до- бродія Треніча, бо він пору- шує щиро й чесно цікаве мов- не питання.

ЧИ „ПАН“ ПОЛЬСЬКЕ СЛОВО?

Багато людей думають, що „пан“ польське слово. Багато поляків кажуть, зачувши в на- шій мові це слово, що воно польське. Багато москалів ка- жуть, що це слово польське. І наші большевики теж кажуть, що це слово польське. Д. Треніч не поляк, не москаль, і ли- бов не комуніст, а теж, видно, схилиється до думки, що це слово польське.

Який доказ подають на це, що слово „пан“ польське сло- во? Звісно, те, що польська мова має слово „пан“. Так во- но й справді, е: польська мова має слово „пан“.

Однак чи з того виходить, що як ми вживаємо слово „пан“, то це польське слово? Чому ми не кажемо, що це слово українське, яке собі присвоїли поляки?

СПІЛЬНІ СЛОВА.

Як розгорнемо словар украї- нської мови та порівняємо йо- го зо словарем польської мо- ви, то знайдемо там багато спільних слів. Для прикладу наведу слова, що прихо- дять мені на думку просто без застанови: брат, стрій, баран, хлоп, козак, мур. Чи можна

сказати, що котренебудь з тих слів польське слово та що че- рез те його треба викинути з української мови?

Ніхто цього робити не ста- не, як не стане ніхто викидати його з польської мови, бо, мовляв, воно українське сло- во, коли воно є в українській мові.

Факт є фактом, що украї- нська і польська мова мають такі самі слова. Це тому, що вони належать до одної гру- пи (словянських) мов. Тому й чехи і словаки мають спільні слова з поляками (і з нами). Тому не можна говорити, що чехи взяли якесь слово від по- ляків, або поляки взяли від чехів. Всі слов'яни взяли собі слова від своїх спільних пред- ків, котрі колись не були ні чехами, ні поляками, ні украї- нцями. Через те є в українській мові багато слів, подібних і навіть однозвучних з поль- ськими, московськими, сло- вацькими, білоруськими, серб- ськими і болгарськими, яких не можна назвати ні польськи- ми, ні московськими, ні ніяки- ми іншими.

Отже є слова однозвучні з польськими, які так саме до- бри українські слова в украї- нській мові, як вони є добрі польські в польській.

Чи „ПАН“ УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО?

Отже питання в тому, чи слово „пан“ українське слово. Вирішувати це питання мо- же не польська мова, але у- країнська. Не треба дивитися на польську мову, але на украї- нську. Треба подивитися в у- країнські народні пісні, украї- нські народні оповідання, у- твори добрих українських пи- сьменників, що пишуть украї- нською мовою, вважаючи на те, щоб не вживати зайвих чуж- их слів. Шож ми побачимо тоді?

Побачимо, що слово „пан“ уживається загально на всій території України. Що воно має своє місце в українських народніх думах. У думі про Олексія Поповича отаман ко- зацький промовляє: „Гей, ко- заки панове!“ Звичай козаць- кий велів титулувати козаків: „Панове молодці!“ Тому й Шевченко пише: „Не в Сино- пу, отамани, панове-молодці, але в Царград до султана по- їдемо в гості“.

В українській колядах го- сподаря величають „пане го- сподарю“. І так далі. З цього видно, що слово „пан“ у на- шій мові загально прийняте слово. Видно це теж з того, що від нього створено багато інших слів; панувати, пан- ський, панщина, панькання, панькатися, паня, панянка, панюшиться і такі інші. Якби ви- кидати з нашої мови слово „пан“, то треба би кожде з тих слів заступати якимось ін- шим словом, бо як ми вики- немо якесь слово з мови, то це не викинемо поняття. Мож- на викинути, наприклад, сло- во „панюшиться“, але якже то- ді назвати такого, що грає пана?

А ЯКБИ Й ПОЛЬСЬКЕ.

Автім навіть якби слово „пан“ було польське слово, то ще й у тому не було би аргу- менту, щоб його викидати з української мови.

Це тому, бо всяка мова в світі має багато чужих слів. Москалі, наприклад, що украї- нцям залюбки дотинають у- живанням чужих слів, мають словар чужих слів у моско- вській мові, в котрім у нагодо- ку сказано, що в ньому подано пояснення 80,000 чужих слів, уживаних у московській мові. В англійській мові чужих слів ще більше, бо чисто англо- саксонських слів у ній не біль- ше як третина.

Наприклад, зі словами, які гром. Треніч вичисляє як рів- нозначні з словом „пан“, зай- вують

УКРАЇНСЬКІ ТОВАРИСТВА В АЛЕНТАВН, ПА.

Український День

В СУБОТУ, 4-ГО ЛИПНЯ (4TH OF JULY) 1936 РОКУ В LEHIGH COMMUNITY PARK-У НА FOGELSVILLE, PA.

ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ:

1. В 10-тій годині рано Соборна Служба Божа, яку відправить Всесв. о. Адміністра- тор Мик. Пігорський і доколичні священники.
2. До Служби Божої буде співати мішаний хор з Алентавн, Па., під проводом п. І. Завворського.
3. В 3-тій год. попол. розпочнеться Концерт, у яким візьме участь мішаний хор з Алентавн і прибувші сусідні хори.
4. По Концерті виступ танцюристів школи Авраменка в українських народніх стро- ях під проводом інструктора Михайла Лаврика.
5. Запрошені бесідники виголосять промови.
6. По промовах розпочнеться публичні танці, які потребують до вечора. До танців буде пригравати оркестра пп. М. Блащак і Собчак.

Парк є в дуже агрій околиці. До численної участі в цьому Українському Дні запрошуємо всі близькі і дальні парохії і товариства, як також дальших і близьких громадян. За добру забаву і вдоволення руть — КОМІТЕТ.

ДОРОГОВКА: Route 22 з Алентавн їдесть 10 м. до Fogelsville, Pa., де будуть виставлені ве- лікі написи, вказуючі місце парку. 144,52-3

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МЕЙЗВИЛ, ПА.

Пам'ятають за Лемківщину.

Дня 6. квітня б. р. відбувся в нас відчит п. Михайла Дуд- ри, відпоручника старокаревої „Просвіти“.

Відчит відбувся в парохіяль- ній галі, хоч був будний день. Окремого оголошення ніде не було, тільки парох о. Миля- нич заохотив у церкві паро- хіян, щоб прийшли послуша- ти про Лемківщину. Голос цей знайшов відгосвін, бо галя, що містить тільки 250 людей, бу- ла заповнена.

Відчит відкрив о. Милянич, пояснивши присутнім його ціль. Делегата Дудру всі при- вітали гріткими оплесками. Всі слухали з запертим відди- хом оповідання про те, що те- пер діється на нашій Лемків- щині.

Бесідник пояснив присутнім, чому ми маємо називатись у- країнцями, а не інакше, та що це значить слово „руський“ і „русский“. Були також на цю тему запити, на які п. Дуд- ра задоволення всіх відпо- відав докладно і ясно. Лекція та була дуже интересна, бо всім дуже подобалась. Багато при- сутніх говорили, що таких лекцій треба нам більше і ча- стіше.

На поклик о. пароха пере- ведено збірку і зібрано \$18.14.

шла така цікава справа, що в словарі „Нью Стандард Дикше- нері Фонка й Вагнера“ знай- демо слово „signor“ з пряснен- ням: „an Anglicized form of the Italian title signore, used in res- pectful address to a gentleman“.

У тім самім словарі англій- ської мови знайдемо слово „гер“: herr, a German title of respectful equivalent to the English „mister“. В американських газетах знайдете часто фразу „Herr Hitler“.

Англійський письменник Кип- лінг уживав в своїх творах орієнтального слова „сагіб“ (пан) так часто, що нині його знає в Англії кожна дитина.

З того ніхто не робить за- киду англійській мові, що вона забагато вживає чужих слів. Як лише мова вмє чужі слова переймати і їх уживати, то це їй не шкодить.

Через те, як поляки нам ка- жуть, що ми забагато вжива- ємо чужих слів, то їм треба сказати, що вони на цій спра- ві не розуміються, коли таке говорять. Не розуміють за- гально правил мови. Не розу- міють правил української мо- ви. І не розуміють правил польської мови, яка теж має багато чужих слів, в тому чи- слі багато українських.

Чи треба робити собі що з того, що яксь-там нерозумні люди говорять про нашу мо- ву?

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МЕЙЗВИЛ, ПА.

Пам'ятають за Лемківщину.

Дня 6. квітня б. р. відбувся в нас відчит п. Михайла Дуд- ри, відпоручника старокаревої „Просвіти“.

Відчит відбувся в парохіяль- ній галі, хоч був будний день. Окремого оголошення ніде не було, тільки парох о. Миля- нич заохотив у церкві паро- хіян, щоб прийшли послуша- ти про Лемківщину. Голос цей знайшов відгосвін, бо галя, що містить тільки 250 людей, бу- ла заповнена.

Відчит відкрив о. Милянич, пояснивши присутнім його ціль. Делегата Дудру всі при- вітали гріткими оплесками. Всі слухали з запертим відди- хом оповідання про те, що те- пер діється на нашій Лемків- щині.

Бесідник пояснив присутнім, чому ми маємо називатись у- країнцями, а не інакше, та що це значить слово „руський“ і „русский“. Були також на цю тему запити, на які п. Дуд- ра задоволення всіх відпо- відав докладно і ясно. Лекція та була дуже интересна, бо всім дуже подобалась. Багато при- сутніх говорили, що таких лекцій треба нам більше і ча- стіше.

На поклик о. пароха пере- ведено збірку і зібрано \$18.14.

АНСОНІЯ, КОНН.

Свято Франка.

Заходом української гр.-кат. парохії, при участі церковно- го хору, відбувся святочний концерт в пам'ять двацять- літніх роковин смерті Івана Франка. Концерт розпочав вступним словом о. А. Ротка, котрий в коротких словах представив життя Івана Фран- ка, пробудженника Галицької України, що ціле своє життя посвятив для освідомлення свого народу. На знак пошани для нього присутні повстали з місць.

Програма концерту складала- ся з двох частей, що обій- мала собою співи, гри на скрипці, сольовий спів, декла- мації, головний реферат та живий образ. По першій ча- сти наступив головний рефе- рат, котрий виголосив з вели-

УВАГА! УКРАЇНЦІ СТЕЙТУ КОНЕКТИКОТ І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЇ СТЕЙТОВОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, при співучасті українських Братств, Товариств, Відд. ОДВУ, Червоного Хреста і Горожанських Улюбів стейту Конектикот

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

В СУБОТУ, 4-ГО ЛИПНЯ (4TH OF JULY) 1936 РОКУ В ARBEITER MAENNER-CHOR PARK, 412 ORANGE AVE., WEST HAVEN, Вступ від особи 25 центів.

Програма свята: В 10-тій год. рано розпочнеться полева Служба Божа в парку. По Службі Божій відправиться пана- хида за душі героїв, поляглих за волю України. Опісля по- свячення і вручення прапорів Стейтрової Організації. По всіх релігійних церемоніях, в 2-тій год. попол. прийде першоряд- на українська музика і розпочнеться танці.

На це свято запрошуємо всіх чесних українко і українців націоналі- стів зі стейту Конектикот, Нью Йорк, Род Айланд і Массачусетс, щоб прийшли численно і авелічали це перше свято стейту Конн. Просимо всіх хорів і танцюристів Ансонії, Нью Гейвен, Гардфорда, Вілемангін, Нью Брітен і Стемфорда, Конн. і всю молодіж, щоб прибули в українських строях. Всі Братства і Товариства щоб прийшли на час зі своїми прапорами і відзнаками, а Червоний Хрест ОДВУ в уніформах на Службу Богу і по- служили при посвяченню прапорів. Ввесь дохід з цього свята призначений на вивольну боротьбу.

Тому кличемо до всіх, в кого тільки бється українське серце, хай при- ходить на це велике свято віддати покляти тим, котрі віддали своє „байдо- рожче життя за Волю України. І щоб всім тих українко і українців було їм записане в пропам'ятну книгу Стейтрової Організації стейту Конектикот на пам'ятку, як вони старались і допомагали вивольній боротьбі. Дороговказ: З Нью Йорку Boston Post Road аж до West Haven, Conn., т-см при самій дорозі на право брама до парку. З Гардфорда і тих околиць до Boston Post Road через місто Нью Гейвен аж до West Haven, Conn., в ліву при дорозі брама до парку, на котрій буде повішати україн- ський прапор. За веселу забаву руть — Комітет Українського Дня.

ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС ОУН У ЛЬВОВІ

ЗІЗНАННЯ СТЕПАНА БАНДЕРИ, КРАЄВОГО ПРОВІДНИКА ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ. (Подано за львівським часописом „Новий Час“).

Справа подібна до справи Бачинського.

Предс.: А як це було зі справою замаха на студента з Богданівки?

Підс.: Це не був студент, а- ле учень VII кл. філії укр- гімназії у Львові. З ним була подібна історія як з Бачин- ським. По довшій обсервації стверджено, що він на услу- гах поліції. Переведено слід- ства, суд видав присуд смер- ти, а я доручив його викона- ти. Намітив я теж людей, що цей присуд мали виконати.

Предс.: Кого?

Підс.: Йх назвиць не могу подати.

Мотиви замаха на дир. Бабія.

Предс.: Справа дир. Бабія?

Підс.: Івана Бабія, дир. украї- нської гімназії, засудив орга- нізаційний суд на кару смерті за злочин національної зради. Мотиви присуду були такі: 1) що Іван Бабій як директор гімназії старався виховувати молодь у рабському дусі та в лояльності до держави; 2) що він поборював націоналі- стичний рух серед молоді і то не тільки словом, але й ши- канами і репресіями; 3) що в цій боротьбі користувався він поліційними методами включно з явною денунціа- цією; 4) що лоямив характери погрозами й обіцянками та намовляв учнів до слідження своїх товаришів; 5) що в по- борюванні українського націо- налізму сповнив функцію по- ліційного агента, бо в церкві, отже не на терені школи, при- держав одного студента в хвилині, як він розкидав ле- тючки і віддав цього студента в руки поліції.

Крім того суд взяв під ува- гу ще й такі обтяжуючі мо- менти: що поза виконанням виданих польськими шкільни- ми властями припоручень ви- являв дир. Бабій ще й ініці- ативу в тому напрямі; що був остережений і упімнений, це- бо раз покараний, але своє ро- бив далі; що поклякався, що робить усе те як бувший командант УГА; що Бабій звертав увагу не так на на- вчання як радше на лояльність учнів.

Усього зібраного судом ма- теріалу не пригадую собі.

До учнів вищих клас гово- рив дир. Бабій, що наша націо- нальна рація вимагає, щоб ми ставились лояльно до польської держави, а ОУН на- зивав провокацією. Такі про- мови в тоні дроброзичливості виголосив він до молоді ча- сто. Та найтяжчою його про- вину було те, що він віддав студента в руки поліції. Перед судом, як зізнавав як свідок у справі цих летючок, то о- правдувався дир. Бабій тим, що мусів так зробити, бо, мовляв, був би прийшов до гімназії замість нього дирек- тор — поляк.

ОУН дир. Бабія упоминала, він переказував до ОУН через своїх учнів таке: я знаю, що ви хочете мене вбити, але я маю револьвер і не боюся. А стрілу ззаду міг не боюся, бо мав постійно поліційного агента як охорону.

Дир. Бабій — зізнає дальше Бандера — їздив до школи трамваєм. Та раз прийшов до трамваєвої зупинки, а поліцій- ного агента не було. Ждав як- ись час на нього, а що він не приходив то дир. Бабій трамваєм не поїхав, але вер- нувся додому і післав по ав- тодорожку.

Дир. Іван Бабій — це був- ший сотник УГА. А тепер він, поборюючи тих, які продов- жують ту світлу боротьбу за українську державність, ужи- вав для своєї охорони агента дефензиві саме тієї держави, проти якої він сам боровся, і

це було найтрагічніше. Ми клонимо голову перед тими, що боролися за українську державність, але...

Предс.: Досить.

Предс.: Чи ви мали які о- собисті непорозуміння з Ба- бієм?

Підсудний відповідає, що так, що мав. Було це в р. 1932, коли у філії здавали екстерністи матуру. Бандера пішов до гімназії помогти своєму товаришеві зробити ма- тематичну задачу. Дир Бабій стрінув підсудного на коридо- рі і спитав його, що він там робить. Підсудний признався і тоді дійшло до непорозумін- ня між підсудним і дир. Ба- бієм.

З усіх тих, вище наведених мотивів — каже Бандера — я видав приказ убити дир. Ба- бія.

Предс.: Чи маєте ще щось сказати в цій справі?

Підс.: Хочу ще підкреслити факт, що ОУН знала, що дир. Бабій має для охорони полі- ційного агента. І коли... Мих. Цар взявся виконати приказ і згинув, виконавши його, то це значить, що ОУН виконує приказ навіть тоді, коли хтось має поліційну охорону.

Боротьба українських націо- налістів з комунізмом.

По 5-хвилинній перерві пред- сидник ставить Бандері запит у справі атентату на совет- ського консуля у Львові.

Підс.: На терені, на якому я провидив, ОУН веда теж за- гально протибольшевицьку ак- цію.

ОУН виступає проти боль- шевизму тому, що больше- визм — це система, якою Мос- ква поневолила українську націю, знищивши українську державність. Виступає теж О. УН проти комунізму, бо ко- мунізм — це рух світоглядово- протилежний націоналізмові.

Головним тереном боротьби з большевизмом є східньо-украї- нські землі, там боротьба йде на життя і смерть. Очевидно, годі шукати того вияву і від- зеркалення тієї боротьби в большевицькій пресі. Частин- ним відзеркаленням тієї бо- ротьби, що її ведуть україн- ські націоналісти на східньо- українських землях, є сабота- жі по різних колгоспах і фа- бриках та ріжні політичні за- махи.

На цьому терені ми теж бо- ремось з комунізмом, бо він намагається ослабити вороже протимосковське наставлення українського громадянства та прицепити йому доктрину в розкладовими елементами. Оче- видно, ведемо на цьому те- рені боротьбу з комуністич- ним рухом перш-усього засо- бами пропаганди. Але крім то- го поборюємо комуністичний рух тут і фізичними методами.

Комуністичний рух на цьому терені є експозитурою моско- вського комунізму. А больше- визм засобами фізичного ви- нищування бореться на схід- ньо-українських землях з у- країнським народом, а саме — масовими розстрілами в під- земеллях ГПУ, виголоджуван- ням мільонів людей та постій- ними засланнями на Сибір та Соловки. Большевики висмо- ють з широкої прикордонної смуги українців, а на їх місці поселяють самих москалів- червоноарміїшів та чекістів.

Предс.: Не відбігайте від теми.

Підс.: Тому, що большеви- ки примінюють фізичні мето- ди, тому й ми вживаємо в бо- ротьбі з ними фізичних мето- дів.

З цих причин в р. 1933. я ви- дав приказ Лемківці викона- ти атентат на большевицького консуля у Львові.

(Далі буде).

ЯК КАРЛИКИ ДОВЛЯТЬ СЛОНІВ

Африканські карлики є ще на низькому ступні культури, однак цікаво, що вміють своєю примітивною зброєю сполувати слона, велитня пралісів.

Племя карликів, що живе на території Санга, північного допливу ріки Конго, звється „боманджоку“ (вбивники слонів). Під час тропікальних дощів, коли слони переходять із околиці в околицю, виходять карлики на лони. В таку пору тяжко за поживу й карлики мусять їсти передовсім м'ясо тих велитнів-звірів. Висилають карлика на звіді, а як йому пощастить підглянути стадо слонів, він дає знак іншим карликам. Подорожник Кох оповідає про таку виправу на слони: П'ять ловців із племені карликів вибиралися на лони. Вів їх юнак, що ніс у руці кусень горючого дерева, а в плетеній з лика торбі сіль, тютюн, трохи сушеного м'яса та спису, довгу шість стіп. Старі карлики вибиралися з жінками. Діти йшли з батьками. Ловці, що йшли за провідником, ступали схилившись. Списи держали під пахами. Продираючися гушавиною, попали на антилопу. Вбили її, однак оставили, щоби забрати, як будуть вертатися. Дійшли до місця, на якому були оливково-зелені, ще теплі слонячі відходи. Ловці натерли собі ними тіло, щоби слони так легко їх не звітрили, бо слон має знаменитий нюх, зате поганий зір і слух. Прийшли до місця, де вже деревця були поломані, кора на деревах обдерта. Чути вже було навіть, як м'ясякали слони, що паслися. Ловці обійшли стадо та розступилися. Найліпший і найвідважніший ловець, вусатий старець із племені, підійшов зовсім близько до велитняського слона, що обідав листя з дерева. Звільна підніс спису обома руками понад голову. В щож мить заквило молоденьке слонятко. Слон зігнувся і так промовист дорого для зброї до свого серця. Старий карлик кинув спису та зараз витягнув її з рани.

Колиж слон звернув велитняський хобот наліво, карлик всадив йому спису в черево з правого боку. І знову в щож мить

витагнув спису та знову вбив у тіло. Слон захропив із смертельного болю та зломив спису, як падав на землю. Інші слони в страхі вперло переполосі пустилися втікати лісом. Карлики гналися за ними, радісно викрикаючи. Згинула теж слониха; дві списи застрягли їй у тілі та роздерли нутрощі. Решта стада дико втікала до ріки.

Карлики вбили ще слонятко, що ревно плакало й не хотіло покинути своєї матері. Потім кинулися на раненого слона, що насили волікся за стадом до ріки. Там слон упав. Розпорили слона та поставили через ріку слабкий міст, щоби туди завтра віднести м'ясо. Потім зійшлося все племя. Діти завели слонячий танок, вигиналися при тому, наслідуючи так рухи лісових велитнів. Кусень м'яса жертвували своїм богам. Карлики, окровавлені, стояли біля вбитого слона та рубали ребра сокирами. Нутрощі, з яких знімалася пара, покряпали на куски та заїдали їх смачно підчас пиру. Більшу частину м'яса висушили над вогнем. Потім уся дружина засіла до обильного обіду, яким уже задалегідь раділа. Тут усі, старі й молоді, наїлися, скільки влізлося. Колиж животи їм заокруглилися наче кулі, всі запали в глибокий сон.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „СВОБОДА“

Українські народні пісні, які опрацював і видав М. О. ГАЙВОРОНСЬКИЙ на мішаний хор:

1. Жити, Україно.
2. Невістонька, пісня з Полісся.
3. Вербож моя, пісня з Полісся.
4. Окаль соненько сходило, пісня з Лемківщини.
5. Моя мила, пісня з Лемківщини.

Повищих 5 пісень продаємо за \$1.00.

6. Коляда, Гуцульське Різдво.
7. Пляс, Гуцульське Різдво.
8. Кругляк, Гуцульське Різдво.
9. Щедрівка, Гуцульське Різдво.

Повищі 4 пісні продаємо за \$1.00.

Всі повищі пісні можна одержати в книгарні „Свобода“. Висилаємо тільки по одержанню належності.

„СВОБОДА“ 81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

ПОЗІР!

ПОЛЕВІ ВПРАВИ

ЧЛЕНІВ С. Г. Д., ПРИ СПІВУЧАСТІ 119 КОМПАНІЙ 107-го МЕД. ПОЛКУ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ

В ДНЯХ 4-ГО Й 5-ГО ЛИПНЯ (SATURDAY & SUNDAY, JULY 4TH & 5TH) 1936 РОКУ

У ВЕЛКОМ ПАРКУ (WELCOM PARK) (вгороді Пристава — 15½ милі — Ліверноїс) Багата програма: Полеві вправи, лети студентів української авіаційної школи, базар ріжнородности, несподіванка на вступні білети й 10 нагород. — Добірна музика. — Добрий буфет.

Дорогочка: Іхати зі східної сторони по Dequandre Rd., до Maple Road, потім на ліво до Livernois, а опісля на право, аж до напівці „Welcome Park“. — З західної сторони: просто по Livernois, через Royal Oak по Main St., далі по Livernois аж до „Welcome Park“.

Автобуси будуть обслуговувати гостей від 10-тої години рано до 10-тої години ввечір, а саме від Української Хати, Грейвінг вул., та салі Укр. Політичного Клубу при Cicotta вулиці

ДВЕРІ ЯК СВИДОК. (Курдське оповідання).

Коли Абдулаг баша був валиєм (намісником) Ерзеруму, прийшов до нього одного ранку один чоловік і сказав, що злодій обікрали нічу його хату. — А куди ті злодії дісталися до хати? — спитався валий.

— Зірвали двері з завісів, то могли легко ввійти.

— Добре, — сказав баша — то принеси ті двері до суду. Двері нам покажуть, де треба шукати винувників.

Чоловік здвигнув плечима, як почув таке, а всеж доставив зірвані двері перед суд.

Тепер можеш піти собі назад до дому, завтра буди ждати на тебе, як лише відчинять суд. Тоді нам двері скажуть, а будь певний, що відстанеш назад украдені річі.

Господар став кожному розповідати, хто його про цю крадіж питався, як то баша задумав при допомозі дверей викрити злодіїв. І за короткий час знало все місто про цю дивну постанову.

На другий день ішли люди до суду, як лише відчинили двері. Прий-

шли також злодії та глумливо насміхалися, що валий таке задумав і забавлялися на рахунок того судді, який при допомозі дверей задумав ствердити, як доконали крадіжку.

Абдулаг баша ждав поки заповниться суд. Він дав одному гайдукові дрючок у руки та приказав йому, щоби станув біля дверей.

— Як я скажу тобі „бий“ — говорив баша — маеш ударити раз по дверях. Потім приложиш вухом до дверей та вважай добре. Тоді я тебе спитаю: „Що кажуть двері?“ А ти скажеш: „Зараз промовлять!“

Так і було. Люди все більше тиснулися до седи, рідини й усі раді були чи двері промовлять і що

знати, як валий присидув двері говорити.

А баша приказав кільком поліційним службовцям, щоби замішалися нарід і добре вважали на очі всіх тих, які будуть перешіптуватися, як двері стануть говорити. Хай тим зараз наложать ланцюжки на руки та хай приведуть їх до нього.

Валий знову звернувся до того, що стояв з дрючком біля дверей та сказав:

— Бий ці двері, поки не виявлять злодіїв і скажи, що кинемо їх у вогонь, як не виявлять винувників.

Тоді гайдук ударив сильно по дверях, а потім приложив до них ух. Всі нетерпеливо ждали, чи двері промовлять і що

УВАГА! МЕНВІЛ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА! ТОВАРИСТВО ім. МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА, відділ 181 Українського Народного Союзу

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В СУБОТУ, 4-ГО ЛИПНЯ (4TH OF JULY) 1936 РОКУ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ НА КОМБЕРЛЕНД ГІЛ.

Початок в годині 11-тій рано. — Вступ вільний. Просимо всіх громадян місцевих і з околиці прийти на той пікнік. Хто прийде не пожалує. За добру забаву речить Товариський Комітет.

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА

Та тепер ватажок Галя Галя був більше зацікавлений у тому, щоби ограбити хлопців, ніж у тому, щоби фізично їх скарати. Він гнівно приказав їм зняти з себе одіж, і хлопцям не осталося нічого, як тільки послухати його приказу. Очевидно, вони робили це поволі, з надією, що може станеться щось, що їх від цього охоронить.

Та нічого такого не сталося. Вони мусіли віддати свою одіж і на її місце натягнути лахи. Вони окуталися тими лахами в околиці поясу. Іх власний вигляд почав їм трохи розвеселювати, бо в цьому новому строю вони були дуже подібні до Тарзана. Тепер вони набирали певности, що потраплять зрештою неоднотак, що потраплять тільки Тарзан.

Але, заняті переодягненням, вони таки не забували якось сховати свої ножі. Зручно, так, що ніхто, здавалося, не бачив. Док засунув свого ножа в лахи. Але це не уйшло уваги ватажка. Ватажок закрячав, показуючи рукою на руку Дока, в якій цей тримав ножа. Док зпочатку удавав, що не знає, про що йде. А потім він почав знову магичну історію з ножем, раз його показуючи, а раз ховаючи.

Брови ватажка почали стягатися. Бо ніж, яким показував штуки Док, зник тепер зовсім. „Ватажок хоче знати, де подівся ніж“, заговорив Буляля. Іх усіх пильно слідував ворожити Інтамо. У своїм серці він вірив, так як вірив сам ватажок і інші чорношкірі, що це справді якась вища сила. Але Інтамо ривив, що колиб ця сила показалася вищою, то треба відразу вбити хлопців.

ПОЗІР!

скажуть. Деякі штовхалися ліктями, інші голосно сміялися, однак всі слідували пильно, що буде далі.

Нараз той, що бив двері, крикнув:

— Поважаний валий, тепер мені двері докладно розповіли, як виглядають злодії. Вони є тут між людьми, кажуть двері, а кожному з них обмоталася гадюка довкола руки.

Як лише він сказав ті слова, глянули оба присутні злодії перелякано на себе, чи може справді їм навколо руки не обмоталася гадюка, а вони не знають.

Поліцаї, які слідували за людьми, запримітили це, як стій схопили обох за обшивку, звязали їм руки та привели перед башу.

Цей глянув на них строго та сказав:

— Я на вашому місці до всього зараз признався б. А ні, то повисните на шибениці.

Тоді оба похилили голови та призналися, що допустилися крадіжку показали місце, де вкрадені річі сховали, та зрадили своїх спільників, які їм помагали при крадіжці.

Обох злодіїв засудив суд на досмертну в'язницю.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ.

Нью Йорк. — Об'єднання Українських Організацій в Америці вислало українському комітетові для допомоги українським жертвам повені в Манчестері, Нью Гемпшир, 35 доларів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. ім. Івана Франка, від. 241, повідомляє своїх членів, що щорічні збори нашого тов. відбудуться 4-го липня, в годині 7-мій ввечір, у нашій хаті. Уважайте і не спізнуйтеся, бо літньою порою уряд постановив точно в означений час розпочинати збори. — К. Фірман, С. Шенґор, Я. Галонька, М. Снібінський.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Мяр, від. 368, повідомляє членів, що щорічні збори відбудуться в неділю, 5-го липня, в год. 1-шій, в галі церковній при Вест Скул вул. Просимо всіх членів прийти на означений час. — Уряд.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє своїх членів, що щорічні збори нашого тов. відбудуться 4-го липня, з причини свята перенесення на день 11-го липня, в год. 7-мій ввечір, в галі під ч. 435 Мейн вул. — Василь Матвійчук, предс.; Сергій Вінарський, кас.; Антін Вакулінський, секр.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ ЖІНКИ у віці від 35 до 45 літ, до заряду дому. Може бути самітня або вдова з однією дитиною. Я самітний, маю одного сина, що вже покінчив 14 рік і ходять до школи. Платня згідно з умовою. Мусить бути чесна. Зголошення прошу слати до: 147-52 D. H O V E R, 72 North 7th St., Brooklyn, N. Y.

ПОШУКУЄМО СЕМКА ЗАЛЬПАНЕГО (Solomon), виходить за сестра Настасія, вдов. Тернопіль. Хотів про нього знав, або він сам, просить зголошення на адресу: 150-3 J. L. FLEMING, 133 — 12th Street, Troy, N. Y.

ДО ВІНАЙМУ ФАРМА І ГАЗОЛНОВА СТАЦІЯ

при стейтній дорозі. Дім з усім уліпшеннями, гараж і курник. Фарма близько Summit, N. J. Пишайте або пишайте: 151-3 Mr. A. ALLEGRA, 634 — 15th Ave., Newark, N. J.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

БОЛІ НІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряк жила, болячі ноги, флебіт (запалення жила), напухлі або болячі коліна чи ступні і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8.

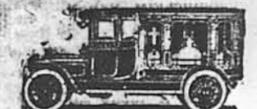
ГОВОРІМО ПО УКРАЇНСЬКІ. L. A. ВЕНЛА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ 28 W. 89 St., New York City.

Напишіть їй нині про поради і поміч до того добре відомого арабського астролога, пороби та з долі і містичного читача. Лише залучити на \$1.00 мій ордер, запитаєте чотири питання про пропаліх своїх, забулених речі, любов, подружжя, бізнес або якийнебудь інший предмет. Не забудьте посилити про мій безплатний несподіваний дарунок. Подайте конче день і місяць вашого народження. Пишіть по англійськи. Запишіть до проф., що називається Rashed Haminey. Особи, що мешкають у Джерсі Сіті або в околицях, мусять прийти до офісу. Як прийдемо, ми скажемо вам наше ім'я і назвине, дамо вам поради і вську поміч, яка вам потрібна. Замовте собі телефонний день прийому.

Delaware 3-5904. Офіс: 383 JACKSON AVE., Cor. of Ego Ave. (over Meat Market), JERSEY CITY, N. J. 84-90

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

Telephone: Main 3736. WALTER KROLL, УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК парохії св. Йосафата.

ПОХОРОНИ ВІД \$150 І ВИЩЕ. Услуга вдень і вночі.

401 HUDSON AVE., ROCHESTER, N. Y.

ВІДЖИЛА ПО 24 ГОДИНАХ.

Про справжнє щастя може говорити 22-літня донька селянина Ядчака у Словакові, могильненського повіту. Коли дівчина доїла корову, надтягнула сильна буря з громами. Одяв грим ударив у хлів і поразив дівчину, як здавалося, на смерть. Однак родичі не втратили надії на рятунок і шілу добу її рятували, аж врешті по 24 годинах привернули її знову до життя.